

Rusko

Oficiální název

Ruská federace (Российская Федерация)

Největší města (2008):

Moskva (10 485 075), Petrohrad (4 880 620),
Novosibirsk (1 462 015)

Jazyk:

oficiálním jazykem je ruština, v některých autonomních oblastech je úředním jazykem i jazyk místní (např. tatarština)

Demografie: Rusko má 141 394 300 obyvatel (2008), a je tak devátým nejlidnatějším státem světa. Počet obyvatel ale v zásadě stále klesá (prognóza pro RF do roku 2050 předpokládá úbytek počtu obyvatel o 17 %). Pokles počtu obyvatel není jediná nepříznivá demografická charakteristika. Mezi dalšími vyniká poměrně nízká naděje dožití a velmi výrazný rozdíl mezi nadějí dožití mužů a žen (v roce 2009 byla v RF naděje dožití při narození pro muže 61 let, pro ženy 74 let), která je způsobena mimo jiné alkoholismem rozšířeným mezi muži v Rusku. Rozmístění obyvatelstva na území státu je výrazně nerovnoměrné: většina (79,3 %) obyvatel žije v menší evropské části. Průměrná hustota zalidnění je proto pouze 8 obyvatel/km². V roce 2007 činila nezaměstnanost 6,1 %. Více než polovina obyvatel (54 %) Ruské federace ve věku od 25 do 64 let má vysokoškolský diplom.

Národnostní složení Ruské federace je velmi pestré, hlavní národnosti jsou tyto (procenta jsou z roku 2002): Rusové (79,83 %), Tataři (3,83 %), Ukrajinci (2,03 %), Baškirové (1,15 %), Čuvaši (1,13 %), Čečenové (0,94%), Arméni (0,78 %), Mordvinci (0,58 %), Avarové (0,56 %) a Bělorusové (0,56 %).

Geografie:

S rozlohou 17 075 400 km² je Rusko největším státem světa. Sousedí s Norskem, Finskem, Estonskem, Běloruskem, Ukrajinou, Gruzii, Ázerbájdžánem, Kazachstánem, Čínou, Mongolskem a Severní Koreou, díky Kaliningradské oblasti ležící na břehu Baltského moře pak také s Litvou a Polskem. Zbylé hranice Ruska tvoří Tichý oceán, Severní ledový oceán, Baltské moře, Černé moře a Kaspické moře.

Nejvyšším bodem Ruska je Elbrus (5642 m n. m.).

Rusko je velmi bohaté na nerostné suroviny. Těží zejména ropu a zemní plyn, díky nimž je významným hráčem světové politiky, dále pak těží především hnědé uhlí a nikl.

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného občanským sdružením META za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

Politické a administrativní uspořádání:

Federální subjekty v současnosti dělí Ruskou federaci na 83 subjektů: 21 republik, 46 oblastí, 9 krajů, 4 autonomní okruhy, 1 autonomní oblast a 2 federální města. Všechny subjekty mají stejné zastoupení v Radě federace (dva zástupci), liší se ale jejich míra autonomie. Nositeli státní moci jsou prezident, Federální shromáždění (Rada federace a Státní дума), vláda a soudy. Hlavou státu je prezident, který určuje hlavní směr domácí i zahraniční politiky a je volen přímou volbou (od roku 2008 je prezidentem Dmitrij Medveděv). Rusko je členem OSN (stálý člen Rady bezpečnosti), Společenství nezávislých států, G8, OBSE, OSKB, SCO, APEC a dalších mezinárodních organizací.

Náboženství

Čtyři tradiční náboženství v Rusku jsou pravoslavné křesťanství (které reprezentuje Ruská pravoslavná církev, tradičně velmi uznávaná autorita nejen pro pravoslavné křesťany), islám (převažují sunnitě), buddhismus a judaismus. Dále v Rusku žijí mimo jiné římská a řecká katolíci, protestanti, ale i například animisté.

Ruština

Ruština je nejpoužívanější ze všech slovanských jazyků, kromě Ruska je oficiálním jazykem také v Bělorusku, Kazachstánu a Kyrgyzstánu, dále pak v některých autonomních oblastech další států (např. v ukrajinské autonomní republice Krym). Ruština je pak také mimo jiné jedním z šesti úředních jazyků OSN. Vzhledem ke svému ohromnému geografickému rozšíření má ruština také mnoho dialektů (např. moskevský či novgorodský dialekt). Ruština používá variantu písma cyrilice (u nás běžně označovaná jako azbuka). Ruská abeceda má 33 písmen. Současná pravidla pravopisu jsou založena na reformě z roku 1918 a kodifikaci z roku 1956.

Na rozdíl od užívané abecedy je mluvená ruština češtině podobná, a to i z gramatického hlediska. Ruština užívá tři rody, jednotné a množné číslo, pády (kterých má ovšem na rozdíl od češtiny pouze šest) a používá změkčené souhlásky (způsob změkčení je sice odlišný, ale ne příliš výrazně – pro mnoho lidí, včetně rodilých mluvčích, je rozdíl neslyšitelný). Na rozdíl od češtiny není v ruštině přízvuk na ustáleném místě, ale je volný – každé slovo má přízvuk na jiném místě. Poznámky k výuce ruský mluvčích studentů naleznete na stránkách AUCČJ <http://www.auccj.cz/?p=rusko>.

Ruské svátky

Pravoslavné Vánoce

Vánoce se, jako ostatní církevní svátky, slaví dle juliánského kalendáře, který je oproti našemu gregoriánskému kalendáři o 13 dní „opožděn“. Pravoslavné Vánoce tak připadají na 7. ledna. Oslavy začínají 6. ledna a trvají 12 dní. Před těmito oslavami ale ještě Rusové drží čtyřicetidenní půst.

Stejně jako my, i Rusové zdobí vánoční stromeček, jolka (ёлка), dárky jim pod něj ale nosí děda Mráz. Mezi typická vánoční jídla patří sočivo (сочиво), kuťja (кутья), syť (сыть) či vzvar (взвар).

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného občanským sdružením META za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

Den sv. Tatiiany

V roce 1755 byla na svátek sv. Tatiiany založena moskevská univerzita, dnes je tento den v Rusku slaven jako svátek studentů.

Maslenica (Масленица)

Maslenica je obdobou masopustu – stejně jako on probíhá poslední týden před půstem a stejně jako masopust propojuje pohanské a náboženské tradice. Rozdílem je to, že během maslenice je již zakázaná konzumace masa, je ale povolená konzumace mléčných produktů, které jsou pak během půstu zakázány (odtud také alternativní názvy jako máslový týden, sýrový týden). Stejně jako masopust je pak maslenica možností užít si oslav a dalších podobných aktivit, které jsou během půstu nevhodné. Stejně jako během západního masopustu, i během maslenice se pořádají průvody. Maskotem oslav je Paní Maslenica – dříve zvaná Kostroma (Кострома) podle východoslovanské bohyně plodnosti. Poslední den oslav, v neděli, je Paní Maslenica vhozena do ohně a popel je zahrabán do sněhu (má tak zajistit úrodu).

Poslední neděle maslenice se nazývá Neděle odpuštění – během nešpor je pak zvykem prosit ostatní o odpuštění. Následující pondělí (první den půstu) se proto jmenuje Čisté pondělí, protože všem bylo odpuštěno a pokračují tak s tzv. čistým štítem.

Typickým pokrmem jsou bliny (блины), ruská obdoba palačinek, které mají symbolizovat slunce.

Velikonoce (Pascha – Пасха)

Po maslenici následuje půst, na jehož konci je stejně jako u nás oslava Velikonoc, které jsou pro křesťany (zejména pro ty pravoslavné) největším svátkem. Velikonoce se v Rusku slaví později, protože je jejich datum počítáno podle starého juliánského kalendáře. Velikonoce se slaví sedm dní. Oslavy Velkého pátku, Velké soboty a Velikonoční neděle jsou podobné jako v České republice. Týden po Velikonoční neděli se nazývá Světlym týdnem a v tomto období zůstávají otevřené dveře ikonostasu (dřevěná nebo mramorová stěna, která v pravoslavných a řeckokatolických chrámech odděluje chór od lodi) na znamení toho, že se Ježíšovým zmrtnýchvstáním otevřely dveře k Bohu.

Den Ivana Kupaly (Иван-Купала) nebo také Kupadelné svátky

Tento svátek se slaví během letní rovnodennosti. Jeho jméno kombinuje ruské jméno Ivan a jméno Kupala, které označovalo koupel či křest – vlastně se tedy jedná o svátek Jana Křtitele, i když kořeny tohoto svátku najdeme ještě před vznikem křesťanské tradice. Oslavy tohoto svátku mají za cíl zajistit dobrou úrodu. Mezi zvyky patří například přeskakování ohně, koupele, posílání věnců po vodě.

Státní svátky

- 1. – 5. ledna Novoroční prázdniny
- 7. ledna Narození Páně
- 23. února Den obránců vlasti (v období SSSR Den Rudé armády)
- 8. března Mezinárodní den žen

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného občanským sdružením META za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

1. května Svátek jara a práce
9. května Den vítězství (vítězství nad německou armádou v roce 1945)
12. června Den Ruska (do roku 2002 Den přijetí deklarace suverenity Ruské federace)
4. listopadu Den národní jednoty

Zdroje:

Cs.wikipedia.org

En.wikipedia.org

It.wikipedia.org

stats.oecd.org (statistiky OECD)

www.mzv.cz

Přednášky PŘF

www.rusko-info.cz

http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/krestanstvi/_zprava/236938

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného občanským sdružením META za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.